

Qarabağ Azərbaycandır!

Tehran Əlişanoğlu

AMEA-nın müxbir üzvü, filologiya elmləri doktoru, professor

Tarixin fürsəti

Tarix Azərbaycan xalqına daha bir şans vermişdir. Torpaqlarımızı geri qaytarmaq şansı. Qələbə şansı! Ali baş komandan, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çağdaş siyasi dünyamızın əlində hər zaman hazır tapança olan erməni təxribatına qarşı bu dəfə: -Vur! - dedi; döyüş əmri verdi. Və bütün Azərbaycan cəmiyyəti ayağa durdu, "Müharibə!" libasına büründü. Gözlənilən an gəlmişdi:

Bilsin Ana torpaq, eşitsin Vətən!

Müsəlləh əsgərim mən də bu gündən!

Şanlı Ordumuz, ən müasir döyüş texnikası ilə silahlanmış qoşunlarımız bütün Qarabağ cəbhəsi boyu əks-həmləyə keçdi; Vətən ruhu, döyüş və qələbə əzmi ilə irəli atılan əsgərlərimiz ilk zəfərlərini qazandılar! Qarabağ bizimdir, bizim olacaq! Azərbaycan torpaqları kənd-kənd, qarış-qarış işğaldan azad olmağa başlandı... Dərələrdən-təpələrdən, ağırılı, əzablı, çətin olduğu qədər də şərəfli, vazkeçilməz, mütləq, Azərbaycan xalqının böyük səbrinəcən xoş müjdəli

bir missiya...

1990-cılardan, Ulu Öndər Heydər Əliyevdən sonra bir daha "Xilaskar!" missiyası, Azərbaycan torpaqlarının azad olunması, Qarabağın xilas şansı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin adına yazıldı. Həm də daha böyük miqyasda, daha gərgin cəbhələrdə; "oyuncaq tapança" nədir ki, Prezident sözüdür: təcavüzkarə elə bir üz göstərərək ki, bir daha biz tərəfə baxmaz; söhbət beynəlxalq diplomatik cəbhələrindən, dünyanın böyük siyasi güc mərkəzlərindən gedir. Böyüklü-xırdalı dünya dövlətləri xahişli-minnətli, dərhal və danışıqsız Sülh bəyanatları ilə üzərimizə yeridicə Ali baş komandan bizim haqq işimizi və Sözüümüzü Dünyaya yeridir: Biz müharibə istəmirik, amma hər bə hazırıq! "Biz zəfər qazanacağıq! Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycan torpağıdır!"

Biz illərlə gözlədik,

Qarabağ Azərbaycandır!

çıxmadıq qınımızdan,

Zəkanla, əməyinlə

dirçəldi Azərbaycan.

Gəldi o müqəddəs an,

Sən Ali Baş Komandan!

Əmrindədir bu yurdun,

bu torpağın ərləri,

Ver, ver bizə zəfəri!

2018-ci ildə, möhtərəm İlham Əliyevin Prezident seçkilərində xalqın ondan istəyi və tələbləri məhz bu misralarda ifadəsini tapmışdır. Alovlu şair Arzu Əsədin xalq adından cəsarətli çağırışını Akademiyanın dəyirmi zalı dolu ictimaiyyətin qarşısında bir daha bəyana ürək eləmişdim. Demək, vədəsi bugün çatmış; o gün bu günmüş! 2016-cı ilin Aprel döyüşlərindən sonra, həmçinin Naxçıvanda Günnüt qələbəsiindən sonra intizarla gözlədiyimiz o gün bugünmüş! Muxalifət susdu. Tovuz hadisələrindən sonra dil-boğaza qoymayan 50 siyasi partiya Prezidentə müraciət imzaladı: Bugün Azərbaycana qələbə çox lazımdır! Demək, zaman - bu zamanmış...

Qeyd-şərtsiz, şəkk-şübhəsiz bütün Azərbaycan toplumu bəyanat verdi: Müsəlləh əsgərəm mən də bugündən! TV-yə canlı kürsülərə çıxan hər kəs bu mövqeyi bölüşdü. Elə ki, özümüzü büsbütün Səməd Vurğun zamanında hiss elədik. Hər kəs: Əsl Vətən savaşı budur! - söylədi. Düşməni durmadan susduran Ordumuzun yaylın atəşlərinə marşlar, döyüşkən musiqilər, nəğmələr, zərblər, ifalar səs verdi. Üzeyir Hacıbəyli zamanında duyduq özümüzü. Kliplər, süjetlər, filmlər, tarixin dərsləri... - ekranlardan hər kəsi vəcdə gətirdi. Sevin Azərbaycan! Məndən də çox sevirsiniz, yenə təkrar edirəm: Sevin Azərbaycanı! Hərçənd ki, daha da gur səslənə bilərdi: Səməd Vurğunun, Bəxtiyar Vahabzadənin, Məmməd Arazın, Xəlil Rza Ulutürkün, Qabilin, Rəsul Rzanın, Süleyman Rüstəmin... - onlarla şairin: Azərbaycan! və çağırış şeirləri yenə səslənə bilərdi; TV arxivlərində gözəl klipləri də var... Amma Cabir Novruzun həzin, kövrək, nisgilli şeiri də az demir: Sevin Azərbaycanı! Şəmistan Əlizamanlının yanıqlı səsi də:

Əsgər, Vətən əmanəti, yurd əmanəti

Əsgər, ocaq əmanəti, od əmanəti

İntiqamı alınmasa şəhidlərin, geri dönmə

Son qələbə çalınmasa, sən öyünmə...

Demə, sakit-sabit günlərimizin ucuz şoularını, komedixana və digər "...xana"larını, hər gün bir az bir az bizi məişət təfəkkürünə gömən uzun-uzadı serialları bir kənara qoyub, TV-lərimiz belə müsəlləh-müsəlləm olmağı bacarmış! Deyirdilər, internet - çağımızda Dünyanın danışan yeganə dilidir; inet olmasa biz də lal və kar kimiyyik... Bir həftə inet olmadı, olmamış kimi oldu, TV-lərimiz toplumda bu işi üzərinə götürdü; bu həftə Azərbaycanın həssas qəlbi, görən gözü, eşidən qulağı,

Qarabağ Azərbaycandır!

sərrast dili məhz TV-lər oldu. Kürsülər qurdu, mövqelərə, fikir dartışmalarına meydan verdi; durmadan yaptığı reportajlarla döyüşən ordumuzu, danışan xalqımızı, ön və arxa cəbhələri yaxınlaşdırdı, vahid ritmdə saxladı, uzaq düşməyə qoymadı... İctimai rəy birdi: Qələbə bizimlədir! Sosial Araşdırmalar Mərkəzinin statistikasına görə, bu rəqəm 95 faizi göstərir. Ali baş komandanın inamlı çağırışına toplum eyni inamla çağırış etdi...

Və baxıb gördük ki, çox da bədgümanlığımıza əsas yoxmuş; otuz ilin müstəqillik cəmiyyəti, azad həyat, fəaliyyət, söz, məktəb və təhsil, özünü-ifadə imkanları, o sıradan ədəbiyyatımız - sağlam düşüncə, mövqe, əməl, sağlam da nəsillərin yetişməsinə rəvac vermiş. Bəsdir ki, tarix bu fürsəti ortaya çıxara, axıracan özünü-bəyana, göstərməyə şans verə! Doğrudur, hərdən, bilmirəm nədən (təcrübəsizlikdən, naşılıqdan, ya yaradıcılıq çatışmazlığından), TV-lər Günün unudub, səhifəni yenə dünyanın ucuz məişət seriallarına da çevirir; və heyrat edirsən, serialların birində də, deyək, qəfil, Günümüzün müharibə xəbəri serial zamanına sızır, sızıb baş verənləri kökündən silkəmir, elədir ki, bu qəbil süjetlərdə sanki belə replikalara heç yer də yoxdur... Bəs ki, dayandıрмаğa nə gəlib?!; məgər TV başbilənləri görmürlərmi ki, çağın müharibə ritorikası, kürsülərdən səslənən konkret ibrətamiz fikirlər, real həyat epizodları, örnək göstərilən hər hansı canlı misal bütövlükdə bu qəbil serialların aşılamağa çalışdığı saxta ibrət dərslərini yerlə-yeksan etməyə qabildir?! Serialın fəlsəfəsi məgər günün həqiqətlərinə açılmaq deyilmi? Bəlkə də buna görədir, serial qəhrəmanları-aktyorlar rollarından darıxıb, bu həftə həm də çalışdıqları tele-kanallarda "müharibə diktorları", günün aparıcıları kimi görünməyə can atdılar. Axı bugün ön və arxa cəbhə müxbirləri, jurnalistlər, TV işçiləri xalqa ən yaxın (məsafədə) olanlardır...

(Ps. Bu qeydləri etdiyim dəmdə, sanki duyub düşüb TV seriallardan birində məhlə camaatı yığışb, cavan uşaqlardan birini üçrəngli bayraq, böyük izdiham, xeyir-duayla cəbhəyə yola salır; həm də filmdə olmayan təzə, epizodik bir personajı. Vəssalam; guya nə dəyişir ki...)

Söz, qələm, ədəbiyyat da bilir: indi romantik ritorika, pafos, qəhrəmanlıq zamanıdır. Şeirin zamanı, kəsərli söz, publisist mövqe zamanıdır. Şəhidlik hünəri, qazilik məqamı yanında müharibənin ağrı-acıları, dağıdılan kəndlər, şəhərlər, insanın həyatı-mübarizəsi-ölümü barəsində mətləblər, analitika zamanı hələ sonra gələsindir. Tele-reportajdan canlı süjet görün nə deyir: Dağılan bu evimin mini qurban olsun əsgərimizin bir dırnağına; ta ki Şuşayacan gedək, bayrağımızı taxaq! Ta ki və təki "birinci Qarabağ müharibəsi", "ikinci Qarabağ müharibəsi" kimi mövzular ədəbiyyatımızda bilmərrə tarixə qovuşsun, tarixi məzmun kəsb etsin. Sərt müharibə həqiqətləri ədəbiyyata həmişə tarixdən sonra, proza qismində gəlir... Elə bu yaxınlarda hansısa yazıda rast gəlmişdim, müəllif anşıra bilmirdi: görəsən, ellə gələn yas, qara gün necə toy-bayram ola bilər axı?.. Bugünlərdə TV-kameralar hara tuşlandısa - toplumu bir ovqatda gördük: bütöv bir həftəlik qələbə əzmi, qələbə nəfəsi! Necə də bizə gərəkmiş bu şans! Heç kəs müharibə demirdi ki, hər kəs: Qələbə, yalnız Qələbə! - deyirdi... Ordumuz tarix yazır! - inanırdı. Hətta çaşb bu kadrları yad-əcnebi kanallar da dünyaya göstərdi, qələbə ovqatımızı bölüşməli oldu...

Bugünlərdə tüm dünyanın nəzərləri üzərimizə gəldi; Aralıq dənizi çatışmalarını, Belarus silkinmələrini kölgədə qoyub, Qafqaza diqqət kəsildi. Rus tele-kanallarından birində ictimai rəy hətta burda hansısa "iz" axtarmağa girişdi. Azərbaycan Prezidenti açıq bəyan etdi: özgə iz axtarmağa nə hacət, Türkiyə, türk xalqı həmişə bizim yanımızdadır, amma öz gücümüzə nə gəlib ki?! Azərbaycan əsgərləri ilə görüşdə Prezidentimiz aşkar xatırlatdı: ermənilər kimdir ki; Qafqazda ikicə imza var - rus çarizminin vaxtilə Kürəkçay müqaviləsinə qoyduğu qol və Qarabağ xanı İbrahimxəlil xanın imzası! Tarix təkrarı sevmir; amma Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan bütönlükdə türk xalqı adından bəyan etdi: Azərbaycan Dövləti necə istərsə, Türkiyə o səviyyədə köməyimizə gəlməyə

Qarabağ Azərbaycandır!

hazırdır! Eynən 1918-ci ildəki kimi... Bəlkə də burda "təkrar" axtarmaq da düz deyil; eynən həmin tarixi epoxanın davamıdır ki, üstündən yüzil ötür, çevrə cızılıb da təsdiqini tapır. Bir kərə yüksələn bayraq bir daha enməz!

XX yüzil çox xalqların azadlığının üstündən xətt çəkdi, çox millətlərin müstəqilliyini əlindən alıb, "zavallı" imicində böyük siyasi güclərin, siyasət dünyasının işləklərinə hədəf seçdi. Azərbaycan xalqı heç zaman "zavallı" olmadı, müstəqillik savaşında həmişə ön sıralarda oldu; öz gücünə, otuz ildir ki, müstəqil cəmiyyətini, dövlətini qurub da ən çıxılmaz durumlarda belə qürurundan dönmədi. Müstəqillik savaşını axıracan sürdürdü; Sülh olmazsa, hər b yoluna, Şanlı Ordumuzun yenilməzliyinə, bir zamanlar başlanıb bugün artıq bizə gerçək nəticələr, xoş sabahlar vəd edən Qarabağ mücadiləsində tam qələbəyə inamımız da burdandır.

Ulu Öndər Heydər Əliyev demiş: Müstəqilliyimiz əbədidir!

Azərbaycan Prezidenti, Ali baş komandanımız İlham Əliyev yəmin edir: Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!

Yazını iki il öncəki çıxışında olduğu kimi, xalqın, millətin, Azərbaycan insanının əminliyini özündə qapsayan Şair misraları ilə tamamlayıram:

İdrakın ən dərini,

sözlərin ən sadəsi

Haqq və xalq - bir varlığın

və ruhun ifadəsi!

Önündə haqq, arxanda

bu xalqın iradəsi,

Kim durduracaq Səni,

haqq yolunda irəli!

Ver, ver bizə zəfəri!

Ədəbiyyat qəzeti. – 2020. – 15 oktyabr.